

economic board
groningen

JAAROVERZICHT 2016

ECONOMIC BOARD GRONINGEN

Voor hetzelfde geld maken we er iets moois van

Voor hetzelfde geld maken we er iets moois van

De eerste programma's, de eerste geslaagde projecten, de eerste ondernemers vooruit geholpen. Na ruim een jaar van voorbereiden en bouwen is 2016 het jaar geweest waarin de Economic Board Groningen (EBG) aan het werk ging om Noord-Groningen te versterken en te laten groeien. Dit is het verslag van wat EBG in 2016 heeft neergezet.

INHOUDSOPGAVE

MISSIE EN VISIE _____	4
WAT WIL DE ECONOMIC BOARD BEREIKEN?	
WAT IS HET IDEE ACHTER DE PLANNEN VAN DE ECONOMIC BOARD GRONINGEN?	
VOORWOORD _____	6
DE ECONOMIC BOARD IN HET KORT _____	8
NOORD-GRONINGEN IN KAART _____	10
GRONINGEN VERSTERKEN _____	12
GRONINGEN LATEN GROEIEN _____	16
DE ORGANISATIE ECONOMIC BOARD GRONINGEN _____	20

COLOFON

Economic Board Groningen
Zernikepark 12
9747 AN Groningen

Tekst: Loek Mulder, Man & Woord
Vormgeving: JUNCTION
Fotografie: Henk Veenstra

050 - 21 116 68

info@ebgn.nl

www.economicboardgroningen.nl

MISSIE EN VISIE

MISSIE: WAT WIL DE ECONOMIC BOARD GRONINGEN BEREIKEN?

De Economic Board Groningen geeft de economie in Noord-Groningen een nieuwe impuls. De Economic Board zorgt voor meer bedrijvigheid en meer banen in de negen gemeenten in Noord-Groningen. Doel is een sterke economische basis en een toekomstbestendig economisch, sociaal en ecologisch perspectief voor Noord-Groningen.

EBG helpt ondernemers met goede plannen met financiering en advies. Ook ontwikkelt de Economic Board projecten die de economie vooruit helpen. Door te investeren in onderwijs, door nieuwe bedrijven naar de regio te trekken en door snel internet aan te leggen. Ontwikkeling van kansrijke sectoren zoals de bouw, 5G en ICT, toerisme en de groene chemie wordt gestimuleerd.

VISIE: WAT IS HET IDEE ACHTER DE PLANNEN VAN DE ECONOMIC BOARD GRONINGEN?

De plannen van de Economic Board Groningen zijn gericht op de lange termijn. Samen met overheden, bedrijfsleven, universiteit, hogescholen en tal van maatschappelijke instellingen is de toekomstvisie voor Noord-Groningen vastgelegd in 'Horizon 2030'.

Harm Post

“Ziet waartoe EBG leidt: boterhammen mensen. Boterhammen.”

Hans Alders, Nationaal Coördinator Groningen

“Voor een leefbaar Noord-Groningen zijn veiligheid en economisch perspectief cruciaal. De NCG en de Economic Board Groningen werken ieder vanuit eigen rol aan deze bouwstenen voor de toekomst van de regio. Soms samen en soms apart, maar altijd constructief. In de afgelopen periode heeft de EBG laten zien dat zij projecten en producten ontwikkelen die bijdragen aan een Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan BuildinG, aan breedbandinternet, aan 5G en aan het GROEI-fonds. Ik verwacht dat EBG deze lijn doorzet, en initiatieven blijft ontwikkelen en uitvoeren die Groningen tot een sterke economische regio maken, waar het goed wonen en werken is.”

STABIALERT, Groningen

IN 2030

- ✓ Is Groningen welvarender dan de rest van Nederland. De werkloosheid is er lager en de groei hoger. Groningen heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat.
- ✓ Is alle schade aan woningen, bedrijfsgebouwen, boerderijen en andere panden hersteld, alle gebouwen zijn versterkt.
- ✓ Is er een omvangrijk kenniscluster ontstaan en een sterke maakindustrie. Groningen is toonaangevend in sectoren als schone energie en verduurzaming, aardbevingsbestendige en innovatieve bouw, groene chemie, duurzame landbouw en gezonder oud worden.
- ✓ Investeren bedrijven in Groningen gemiddeld meer dan bedrijven in de andere provincies. Toegang tot financiering en regelingen is eenvoudig en overzichtelijk.
- ✓ Is Groningen een van de best bezochte provincies in Nederland. Vanuit de hele wereld komen toeristen naar Groningen om te genieten van cultuur, landschap en historie.
- ✓ Is de regio een aantrekkelijk werkgebied voor leerlingen en studenten. Ze vinden in de regio gemakkelijk een baan. Opleidingen sluiten aan op wat het bedrijfsleven vraagt. Het aantal starters is hoger dan elders.
- ✓ Is Noord-Groningen koploper met snelle, lokale, regionale en internationale internetverbindingen. Uitstekende ICT-voorzieningen maken Groningen tot digitaal centrum.
- ✓ Zijn procedures en regels tot een minimum teruggebracht. Het maakt van Groningen een van de aantrekkelijkste provincies om te ondernemen.

VOORWOORD

Voorzitter Emme Groot van de Economic Board gelooft in de kansen voor Noord-Groningen. Groot begon halverwege 2016 aan zijn voorzitterschap en hij heeft volop vertrouwen in de rol die de Economic Board zal spelen bij het vooruit helpen van het gebied. De Economic Board is snel in zijn rol gegroeid, zegt Groot in het voorwoord.

WAT IS ER IN 2016 DOOR DE ECONOMIC BOARD TOT STAND GEBRACHT?

“In 2016 mocht na een voorbereiding van ruim een jaar de wagen de weg op. En het ging al snel in volle vaart. We hebben een aantal instrumenten gelanceerd die van het begin af aan zeer geslaagd bleken. Het GROElfonds is er een goed voorbeeld van. Het is een schot in de roos. Binnen enkele weken na de start hadden zich al tientallen geïnteresseerde ondernemers gemeld. Eind 2016 waren dat ruim honderd leads. Blijkbaar is er behoefte aan zoiets als het GROElfonds, dat financiering van goede plannen vaak net wél mogelijk maakt. Belangrijk is dat initiatieven als het GROElfonds, Ondernemersimpuls en Ondernemershuis Noord-Groningen het ondernemingsklimaat verbeteren.”

“Er is in 2016 eveneens een reeks in het oog springende projecten gestart. Denk aan 5Groningen, een daverend succes. Het platteland van Noord-Groningen is nu het enige

rurale gebied ter wereld waar met toepassingen van supersnel 5G-internet wordt geëxperimenteerd. Het is grensverleggend en andersdenkend en biedt nieuwe kansen die aansluiten bij vraagstukken in het gebied rond zorg, landbouw of leefbaarheid.”

“We hopen uiteraard dat het tot nieuw ondernemerschap leidt. Dat laatste geldt eveneens voor BuildinG, waar wordt gewerkt aan innovatieve bouwideeën. Ook de manier waarop de toeristische sector vooruit wordt geholpen vind ik veelbelovend. Door ondernemers bijeen te brengen, krijgen initiatieven meer massa en structuur. Ik geloof oprecht in de kansen van toerisme voor doelgroepen die kwaliteit, rust, ruimte en cultuurhistorie zoeken. Het is een boeiend verhaal dat dit gebied te vertellen heeft.”

DE ECONOMIC BOARD HEEFT ZIJN DRAAI GEVONDEN

“De organisatie staat stevig. Ook is er duidelijkheid gecreëerd over de rol en de functie die de Economic Board vervult. Politiek en bestuur erkennen de Economic Board als organisatie die aanvullend is op het economisch stimuleringsbeleid van de regio en een organisatie

Harrie Hoek, Eemsdelta\EZ

“De Economic Board Groningen is voor ons als Eemsdelta\EZ inmiddels de belangrijkste samenwerkingspartner bij de acquisitie van mkb-bedrijven. We hebben nu echt iets te bieden. Niet alleen de beste plek en veel ruimte om te ondernemen, maar ook de financiële middelen om dit mogelijk te maken.”

als de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM). We opereren onafhankelijk, maar niet los van de overheden. Minister Kamp van Economische Zaken was aanvankelijk nogal sceptisch, maar hij heeft het afgelopen jaar zijn waardering voor de organisatie uitgesproken. Ook bij de ondernemers zien we trouwens dat gevoel. We kunnen het niet alleen. De kracht van de ontwikkelingen om de economie te stimuleren, moet zitten in het samenspel. Overheden, Economic Board en ondernemers samen bepalen de kwaliteit van het resultaat.”

WELKE KNELPUNTEN ZIET U?

“De onafhankelijke positie geeft de Economic Board ruimte om ondernemend en slagvaardig te zijn. EBG werkt oplossingsgericht. Kan het niet linksom, dan maar rechtsom. De kracht van de Economic Board is dat de organisatie niet al te groot is en gericht is op vernieuwing. Ideeën uitvoeren,

stuit echter nog wel eens op de weerbarstigheid van de praktijk. De start van BuildinG liep vertraging op, omdat het enthousiasme niet altijd zo gemakkelijk is te vertalen naar samenwerkingsovereenkomsten, afspraken over financiering en verantwoordelijkheden.”

WAT VERWACHT U VAN DE ONDERNEMERS IN HET GEBIED?

“Over de kwaliteit en kracht van de ondernemers in het gebied wordt veel gesproken. Niet voor niets is versterking van ondernemerschap een van de belangrijkste opdrachten van de Economic Board. Ondernemers kunnen zich tegenwoordig niet alleen maar richten op het draaiende houden van hun bedrijf. De tijdgeest vraagt om vernieuwende ondernemers. Wij willen die innovativiteit onder ondernemers bevorderen en versnellen. Bijvoorbeeld door hun hulp van professionals te bieden en ook door ondernemersnetwerken te versterken. Saamhorigheid is op dit vlak een belangrijke factor.”

IN 2018 EINDIGT DE OPDRACHT VAN DE ECONOMIC BOARD. WAT IS ER DAN BEREIKT?

“We zullen een reeks successen hebben geboekt. Ondernemers hebben hulp gekregen en innovatieve projecten zijn in gang gezet. Denk aan ons onderwijsprogramma, misschien wel het belangrijkste onderwerp voor de Economic Board. We investeren flink in onderwijs en lesprogramma’s die kinderen geschikt maken voor werk in de toekomst. Het levert pas op de lange termijn rendement, dus we zullen er samen langer aan moeten werken dan vijf jaar.”

U BENT NA VIJF JAAR NOG NIET KLAAR?

“In 2018 hebben we netto drie jaar aan ons programma gewerkt. Dat zou op z’n minst netto vijf jaar moeten zijn, dus geef ons die tijd om dat te doen en ons te bewijzen: tot 2020. In het debat over het Gasakkoord met minister Kamp op 5 februari 2014, erkende de Kamer al dat er meer tijd nodig is. De minister steunde de oproep van de Kamer om minimaal tien jaar te investeren in de economie van Noord-Groningen. Dat is voor ons een mooi ankerpunt.”

Hans Poll, Marketing Groningen

“Het is in deze tijd extra belangrijk om de pracht en kracht van onze provincie aan anderen te laten zien. Gelukkig kunnen we dankzij de Economic Board Groningen de komende jaren met ondernemers, gemeente en provincie Groningen werken aan twee belangrijke projecten. Met toeristische ondernemers brengen we onze prachtige provincie onder de aandacht van toeristen in binnen- en buitenland. En we positioneren Groningen als een sterke economische regio waarin zowel de stad als de Eemsdelta twee belangrijke pijlers zijn.”

DE ECONOMIC BOARD GRONINGEN IN HET KORT

FEITEN EN CIJFERS

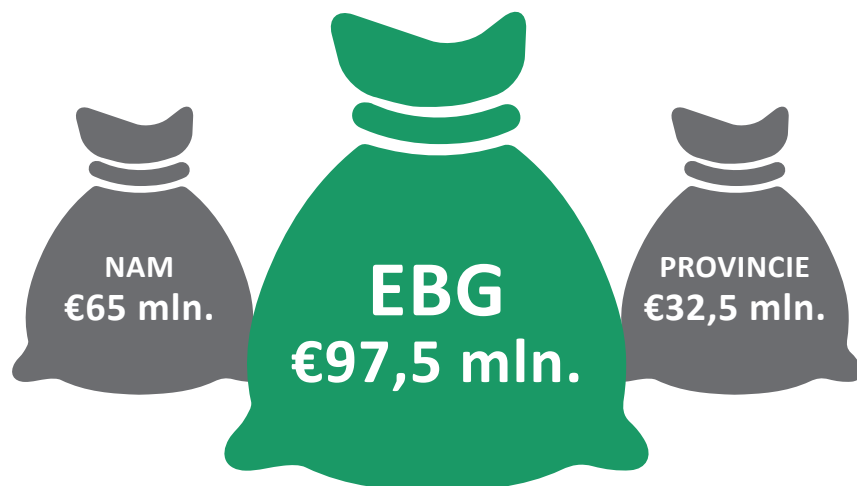
Bijna twee jaar werkt de Economic Board Groningen nu aan versteviging van de economie in Noord-Groningen.

Er is geïnvesteerd in bedrijven, ondernemers zijn geholpen, kansrijke sectoren kregen een impuls en de omgeving waarin ondernemers opereren is versterkt. Daardoor zijn er nieuwe bedrijven en banen bijgekomen. Er is in korte tijd iets neergezet dat Noord-Groningen vooruit helpt.

De Economic Board Groningen heeft € 97,5 miljoen te besteden. Dit geld is beschikbaar gesteld door de NAM en de provincie Groningen. De NAM stelt ieder programmajaar € 13 miljoen beschikbaar. In totaal is dat € 65 miljoen. De provincie draagt € 32,5 miljoen bij. Hiervan is € 22,5 miljoen een schenking en is € 10 miljoen beschikbaar gesteld in de vorm van een renteloze lening.

Van de € 97,5 miljoen is ultimo 2016 circa 90% toegewezen aan de volgende programma's:

- Bouw
- Toerisme en vrijetijdseconomie
- 5Groningen
- Snel Internet
- AgroChemie en Energie
- Ondernemersklimaat (waaronder GROEIFonds en Regionale Investeringssteun Groningen)
- Onderwijs en ondernemerschap
- Acquisitie

Roeland Kiewiet, ChemCom Industries

“Voor ons als Gronings bedrijf is het waardevol dat de EBG zich richt op de lokale economie. Hun organisatie is klein, de lijnen zijn kort, er wordt goed geluisterd en daardoor vinden wij veel begrip voor de zaken die ons bezighouden. Met de steun van de EBG verwachten wij onze groeiplannen te kunnen versnellen.”

HORUS, Bedum

EEN GREEP UIT DE RESULTATEN TOT NU TOE

- ✓ Er is € 16 miljoen geïnvesteerd in het gebied.
- ✓ Met dat geld zijn 265 banen gecreëerd en 127 banen behouden.
- ✓ 120 ondernemers zijn geholpen met advies en ondersteuning via het Ondernemershuis Noord-Groningen en 20 via vouchers die recht geven op advisering door een zelf gekozen adviseur.
- ✓ Op de Zernike Campus in Groningen is BuildinG gestart: een broedplaats en community voor innovaties in de bouw.
- ✓ De Touristic Board is geformeerd met ondernemers uit de sector. De eerste initiatieven zijn in gang gezet.
- ✓ Proef met toepassingen supersnel internet via 5G is gestart. Er zijn 17 innovatieve experimenten gestart met praktische toepassingen van 5G.
- ✓ De regeling Snel Internet Groningen is opgezet om alle adressen in de provincie Groningen van snel internet te voorzien. De 9 gemeenten in de EBG-regio worden als eerste aangesloten.
- ✓ Het GROElfonds is opengesteld. Er is € 40 miljoen beschikbaar en er zijn meer dan 100 aanvragen voor financiering gedaan.

NOORD-GRONINGEN IN KAART

De Economic Board laat zien dat ze doet waar ze voor is opgezet: scheppen van een bestendig economisch perspectief voor een regio die de gevolgen ondervindt van de gaswinning. EBG pakt haar taken voortvarend en ambitieus op, zonder daarbij de realiteit uit het oog te verliezen. Want versterken van het economisch fundament van Noord-Groningen is ingewikkeld en vraagt een enorme inzet van vele partijen.

De negen Noord-Groningse gemeenten in het Economic Board-gebied hebben naast de effecten van gaswinning ook nog eens tot 2040 te maken met een dalend inwonertal. Bovendien vergrijst én ontgroent het gebied. En ook is

het inkomensniveau er lager dan in de rest van het land en is het aantal werkzoekenden er hoger.

Om een scherper beeld te krijgen van de economische en sociale kenmerken van de regio heeft de Economic Board in 2016 onderzoek laten doen. Om te weten hoe de economie het best gestimuleerd kan worden, is kennis van de regio immers een vereiste. De bevindingen staan in de Monitor Noord-Groningen 2016, die waardevolle inzichten opleverde. Om een goed beeld te krijgen van de effecten van haar programma op de werkgelegenheid en de bedrijvigheid zal de Economic Board ieder jaar dit Monitor-onderzoek doen, ook om te weten waar programma's bijgestuurd moeten worden.

De strategie van de Economic Board om de Noord-Groninger economie te stimuleren heeft twee belangrijke onderdelen: Versterking en Groei.

Met een versterkingspakket werkt de Economic Board aan verbetering van ondernemingsklimaat en stimulering van ondernemerschap. Daarnaast wil EBG Noord-Groningen laten groeien door kansrijke sectoren een impuls te geven. Groei en versterking zijn niet los van elkaar te zien. Want zonder versterking is er geen groei en zonder groei geen versterking. De twee elementen van de strategie van de Economic Board zijn als twee tandwielen die de motor harder laten draaien.

Jakob Roorda, Bedrijvenvereniging Bedum

“Als voorzitter van de Bedrijvenvereniging van de gemeente Bedum heb ik een tweetal avonden met EBG bijgewoond en ik was daarbij telkens verrast door het enthousiasme waarmee de mensen van EBG hun verhaal vertellen en waarmee ze ook startende en bestaande ondernemers willen ondersteunen.”

WILDEMAN STORAGE & LOGISTICS, Delfzijl

DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN UIT DE MONITOR NOORD-GRONINGEN 2016

- De economie van Noord-Groningen wordt sterk bepaald door de bevolkingskrimp, aardbevingen zijn minder van invloed. Het effect van aardbevingen blijkt zich niet te vertalen in bijvoorbeeld de prestaties van ondernemingen. Die komen namelijk overeen met hoe bedrijven het doen in vergelijkbare krimpregio's in ons land. Wel hebben aardbevingen gevolgen voor onder meer de huizenprijzen.
- De economische positie van Noord-Groningen is vergelijkbaar met die van andere krimpregio's.
- De economische situatie verschilt sterk per gemeente: rondom Delfzijl en de stad Groningen gaat het heel behoorlijk. De tussenliggende gemeenten kampen met meer moeilijkheden.
- Noord-Groningen kan worden gezien als een perifere regio met een economisch niet al te sterke basis: de werkloosheid is relatief hoog, groei van de bedrijvigheid is beperkt, de bevolking krimpt en vergrijsst en de huizenprijzen dalen er.
- Hoe het in de negen gemeenten gaat, is sterk afhankelijk van investeringen en ontwikkelingen buiten de regio. Zo werkt meer dan de helft van de werknemers, die in Noord-Groningen wonen, buiten het gebied, vooral in de stad Groningen. Ook wonen veel mensen die in de negen gemeenten werken elders.

GRONINGEN VERSTERKEN

VERSTERKEN VAN ONDERNEMERSCHAP EN ONDERNEMINGSKLIMAAT

Om de economie van Groningen te versterken, stimuleert de Economic Board ondernemerschap en werkt EBG aan een goed ondernemingsklimaat. In 2016 zijn belangrijke stappen gezet om van Noord-Groningen een regio te maken waar het goed investeren en ondernemen is.

De vruchten van de inspanningen van de Economic Board zijn snel zichtbaar geworden. De circa € 16 miljoen die de Economic Board eind 2016 heeft geïnvesteerd in het gebied heeft al 265 banen opgeleverd en voor behoud van bijna 130 banen gezorgd.

Per programma staat hierna wat in 2016 in gang is gezet en is bereikt.

VERBETERING VAN HET ONDERNEMERSKLIMAAT

Versterking van het ondernemersklimaat staat hoog op de prioriteitenlijst van de Economic Board. EBG wil het ondernemers gemakkelijker maken hun ambities te realiseren. De Economic Board is er in 2016 in geslaagd een ondernemersvriendelijk aanbod neer te zetten aan financieringen, adviesdiensten en vouchers. De toegang

IN 2016

Frans Alting, SBE

“Met de bijdrage in de RIG heeft de EBG al enkele investeringen in de Eemsdelta ondersteund. En in de 2e helft van dit jaar lanceren we een digitaal platform voor bedrijven en studenten, ook met ondersteuning van de EBG. We barsten van de ideeën hier, dus dit is pas het begin.”

- ✓ Heeft de Economic Board € 16 miljoen geïnvesteerd via financieringen, participaties en bijdragen:
 - via de Regionale Investeringssteun Groningen (RIG).
 - via Kredietunies.
 - via eigen fondsen en regelingen.
- ✓ Is het GROEIFonds gelanceerd. Een aanjaagfonds met € 40 miljoen beschikbaar aan leningen, participaties en garanties. Het GROEIFonds neemt daarom risico's die kapitaalverstrekkers, zoals banken, niet zonder

tot advisering en financiering in het gebied is er aanzienlijk door verbeterd. De kosten en bureaucratie zijn tot een minimum beperkt, waardoor het budget ook daadwerkelijk bij ondernemers belandt.

Lambert Zwiers, VNO-NCW/MKBNoord

“Ondernemers met investeringsplannen in Groningen? Vergeet niet bij de EBG langs te gaan. Kan uw toekomst net even wat zonniger door worden.”

meer zullen nemen. Deelneming van het GROEIFonds trekt andere financiers over de streep, waardoor ondernemers in staat zijn plannen uit te voeren.

De behoefte blijkt groot:

- Meer dan 100 aanvragen, een totaalbedrag van circa € 30 miljoen.
- Ultimo 2016: circa € 72 miljoen benut voor investeringen vanuit het GROEIFonds.
- Met deze € 4 miljoen is ruim € 70 miljoen aan aanvullende investeringen uitgelokt.

- ✓ Is er een voucherregeling beschikbaar gekomen. Ondernemers die een adviseur willen inschakelen bij het opstellen van bijvoorbeeld een businessplan kunnen er een beroep op doen. 20 ondernemers hebben er in 2016 gebruik van gemaakt.

- ✓ Kunnen ondernemers bij Ondernemershuis Noord-Groningen terecht met vragen over financieringen, subsidies en regelingen. Net als het GROEIFonds voorziet het Ondernemershuis duidelijk in een

behoefte. 120 ondernemers zijn op weg geholpen naar financiering of een andere vervolgstap. Met de hulp van het Ondernemershuis zijn bedrijven beter in staat goed uitgewerkte businessplannen te maken, waar financiers en investeerders op kunnen instappen.

GRONINGEN VERSTERKEN

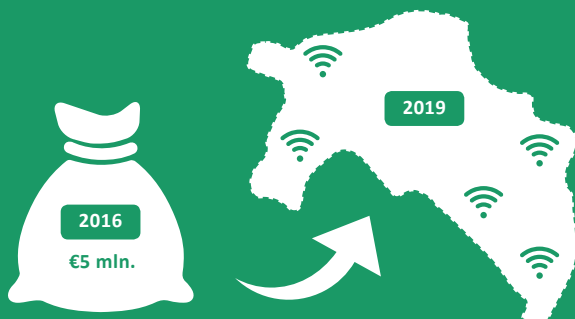
INVESTEREN IN ONDERNEMERSCHAP EN ONDERWIJS

Dat basisschoolleerlingen en jongeren op middelbare scholen met de mogelijkheden van ICT en nieuwe technieken in aanraking komen, vindt de Economic Board van groot belang. Om ze te laten zien dat ondernemen henzelf en het gebied een aantrekkelijk perspectief biedt, laat de Economic Board hen ook proeven aan ondernemerschap.

AANLEG VAN SNEL INTERNET

Zonder de aanleg van snel internet is vooruitgang in Noord-Groningen maar moeilijk haalbaar. Bedrijven, agrariërs en inwoners kunnen tegenwoordig niet meer zonder een goede internetverbinding. Ontbreken ervan is een serieuze belemmering voor economische en sociale ontwikkeling. De Economic Board onderkent het belang ervan en heeft in 2016 veel energie gestoken in plannen om samen met partners als Stichting Breedband Noord-Groningen en de Provincie verandering te brengen in deze situatie.

IN 2016

- ✓ Is een programma in gang gezet en waarmee vóór de zomer van 2018 ruim 3000 leerlingen worden geschoold in 21st century skills, zoals robots ontwerpen, programmeren en ondernemerschap.
- ✓ Hebben studenten en docenten van de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool meegedaan en meegedacht in BuildinG en 5Groningen.

- ✓ Is de regeling Snel Internet Groningen in het leven geroepen door de Economic Board. Dat is gedaan samen met de Stuurgroep Breedband Noord-Groningen: Bureau Eemsdelta EZ, de provincie Groningen en de Nationaal Coördinator Groningen. Het streven is de gehele provincie voor 2019 te voorzien van snel (glasvezel)internet, te beginnen in Noord-Groningen. In totaal is hiervoor € 40 miljoen beschikbaar. Daarvan draagt de Economic Board € 5 miljoen bij. Medio 2017 gaat de schop de grond in.

AANTREKKEN VAN NIEUWE BEDRIJVIGHEID

Om de Noord-Groninger economie te laten groeien, zijn nieuwe bedrijven nodig. Interesse voor vestiging is er beslist. De Economic Board zet het gebied in de etalage en rolt de looper uit voor geïnteresseerde bedrijven. Dat gebeurt samen met de NOM, Groningen Seaports, de provincie Groningen en de negen gemeenten in het gebied.

Abel Nieveen, Commerciële club Ventus

“Economic Board is er ook voor de financiële ondersteuning van de kleine ondernemer.”

- ✓ Zijn ruim 50 bedrijfsbezoeken afgelegd.
- ✓ Zijn 3 fact-finding trips gehouden. Geïnteresseerde bedrijven worden op een fact-finding trip rondgeleid door Noord-Groningen en in contact gebracht met andere ondernemers en organisaties die voor hun van belang kunnen zijn.
- ✓ Hebben 5 bedrijven laten weten geïnteresseerd te zijn in vestiging in Noord-Groningen.

Eise van der Sluis, SNN

“Het SNN herkent in de EBG een gedreven partner die ambities, gericht op economische ontwikkeling in het aardbevingsgebied, stimuleert, faciliteert en verbindt. Goed partnerschap, vertrouwen en innovaties zijn nodig voor welvaart en welzijn in de regio. De focus van EBG op het versterken van burgerkracht en ondernemerschap spreekt ons zeer aan.”

GRONINGEN LATEN GROEIEN

GROEI VOOR KANSRIJKE SECTOREN

De vier kansrijke sectoren die de Economic Board stimuleert zijn:

- ✓ Bouw
- ✓ ICT en 5G
- ✓ Toerisme
- ✓ Agrochemie en Energie

In al deze vier sectoren is er een sterke band tussen de stad

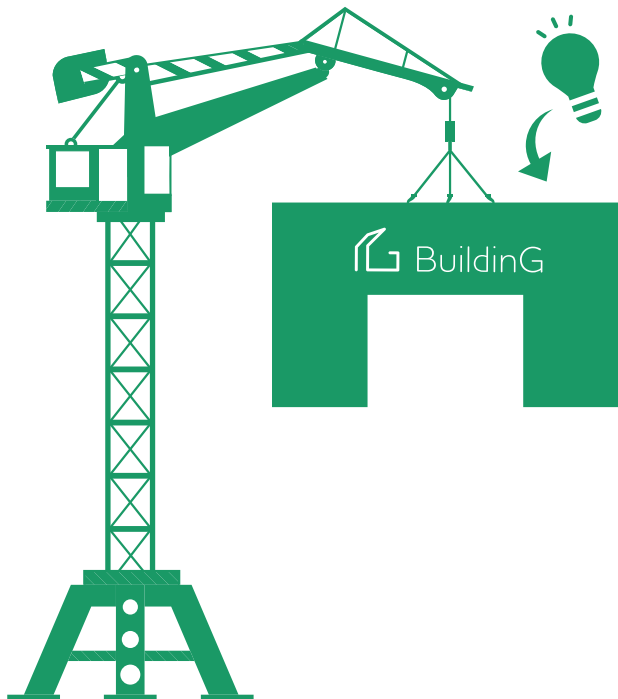
Groningen en de regio. Kennis concentreert zich in de stad op de universiteit, hogescholen en onderzoekscentra. Bedrijven in de regio passen deze toe. Dit gegeven is de basis voor de plannen voor de proeftuinen en broedplaatsen die de Economic Board realiseert. Bedrijven, wetenschappers en studenten werken er samen aan nieuwe ideeën en producten.

In 2016 is vooruitgang geboekt met een reeks initiatieven waar de Economic Board telkens een belangrijk aandeel in

had: BuildinG (bouw), 5G Fieldlab en nieuwe initiatieven voor toerisme. Dat heeft in 2016 al tot een reeks innovatieprojecten geleid. Wat met de hulp van de Economic Board via business development nieuwe producten en bedrijven oplevert. Door ondernemers bijeen te brengen, de voordelen van samenwerken in beeld te brengen en het ontstaan van netwerken te stimuleren – Community BuildinG – ondersteunt de Economic Board de programma's die zijn bedoeld om de sectoren te versterken.

Henk Pijlman, Hanzehogeschool Groningen

“De Economic Board Groningen is een waardevolle partner voor de Hanzehogeschool Groningen. De EBG ondersteunt het onderzoek en onderwijs van de Hanzehogeschool Groningen rondom aardbevingsbestendig bouwen. Daarmee kunnen we bijdragen aan het oplossen van de gevolgen van de aardbevingen in onze omgeving. Betrokken bedrijven ontwikkelen nieuwe manieren van aardbevingsbestendig bouwen en creëren nieuwe werkgelegenheid. Samen met de EBG vergroten we zo de veerkracht van Groningen.”

BOUW

Eind 2016 is op de Zernike Campus de eerste paal de grond in gegaan voor BuildinG. Dit initiatief van de Economic Board, Hanzehogeschool Groningen, Bouwend Nederland en TNO wil zich ontwikkelen tot hét innovatiecentrum voor de bouw. Oplossingen in het aardbevingsgebied vragen om een vernieuwende aanpak en nieuwe producten. In de eerste plaats om de herstel- en versterkingsoperatie in Noord-Groningen uit te voeren. BuildinG reikt echter een stap verder. Het instituut wil de spil worden in een sterke bouwsector met

vernieuwende kennis van aardbevingsbestendig, energiezuinig en levensloopbestendig bouwen. De producten die er bedacht worden, vinden hun weg naar internationale markten. BuildinG kende in 2016 een intensief voorbereidingstraject, waardoor de start van de bouw vertraging opliep. Midden 2017 zal BuildinG open zijn. De 'innovatiegevel' in de testhal is inmiddels uitverkocht. Ondernemers kunnen er hun vindingen demonstreren.

IN 2016

- ✓ Is gewerkt aan de opzet, organisatie en bouw van BuildinG.
- ✓ Is de BuildinG-community georganiseerd.
- ✓ Zijn vanuit dit netwerk innovatieateliers georganiseerd waarin ondernemers en deskundigen hebben gewerkt aan bouwopgaven in het gebied.

Frans Musters, Rabobank Noord-Groningen

“De EBG zorgt de afgelopen jaren voor merkbaar nieuw elan bij ondernemers in het bevingengebied. Ik verwacht dat EBG gaat helpen om het ondernemerschap in het aardbevingsgebied op een structureel en noodzakelijk hoger niveau te brengen.”

GRONINGEN LATEN GROEIEN

ICT EN 5GRONINGEN

Het initiatief van de Economic Board om Noord-Groningen als proefgebied te gebruiken voor 5G, de volgende generatie mobiel internet, bleek een goede greep. 10 partijen (Agentschap Telecom, Ericsson, Hanzehogeschool, Huawei, KPN, SURF, Vodafone, Rijksuniversiteit Groningen, TNO en de Economic Board) zijn in 2016 onder de naam 5Groningen samen met de bedrijven en inwoners met 5G gaan experimenteren. Loppersum en omgeving is daardoor nu het enige plattelandsgebied ter wereld waar getest

wordt met de nieuwste technieken die straks onderdeel worden van het 5G-netwerk. Ondertussen is gebleken dat de betrokkenheid van de internationale telecombedrijven weliswaar stimulerend is, maar dat de Mededingingswet hier ook risico's en beperkingen oplegt. Binnen 5Groningen wordt hier scherp op gelet.

IN 2016

- ✓ Zijn innovatieve toepassingen van 5G rond de thema's landbouw, zorg, energie, verkeer & logistiek en leefomgeving in kaart gebracht.
- ✓ Leverde dat 17 mogelijke toepassingen op, waarvan er 5 in 2016 als pilotproject zijn gestart.
- ✓ Trok de publieksdag in Loppersum ruim 500 inwoners en ondernemers die er kennis maakten met innovaties rond 5G.
- ✓ Is een begin gemaakt met de opzet van een kenniscentrum op de Zernike Campus. 5G-partners en andere bedrijven plaatsen er apparatuur, waarmee ze hun 5G-ideeën kunnen testen en experimenteren. Dit Living Lab wordt het voorportaal van de veldtesten in Noord-Groningen.
- ✓ Kreeg 5Groningen van het ministerie van Economische Zaken de aspirant-status Smart Industry Fieldlab. Dat opent mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. Het levert onder meer toegang tot kennis en kapitaal.

TOERISME

Het programma Toerisme beleefde in 2016 een vliegende start. Inspiratiesessies waar ondernemers uit de sector met enthousiasme aan deelnamen, leidde tot een reeks initiatieven. Gastvrijheid, ondernemerschap, online en kwaliteit zijn de 4 pilaren waar het programma Toerisme op steunt. De Economic Board ziet goede kansen in cultuur en landschap geïnteresseerde toeristen naar Noord-Groningen te halen. Het programma Toerisme richt zich op de versterking van de toeristische sector in Noord-Groningen.

- ✓ Is het Kwaliteitsteam opgezet. Het team helpt ondernemers in toerisme en recreatie bij verbetering van hun bedrijfsvoering.
- ✓ Zijn vouchers verstrekt aan ondernemers. Met de vouchers konden ze een beroep doen op advisering over bedrijfsvoering en financiering.
- ✓ Is de Touristic Board opgericht, een klankbordgroep van ondernemers.

- ✓ Is samen met de Touristic Board een aantal aantrekkelijke arrangementen georganiseerd.
- ✓ Is de samenwerking met Marketing Groningen in gang gezet.
- ✓ Is een begin gemaakt met de ontwikkeling van virtual reality als middel om Noord-Groningen als toeristische regio onder de aandacht te brengen.

AGROCHEMIE EN ENERGIE

In 2016 zijn de voorbereidingen gestart voor de oprichting van het innovatieplatform Agrochemie & Energie. Dat initiatief wil de dwarsverbanden versterken die er zijn tussen de chemie, de agrofoodsector en de energiesector. Bijvoorbeeld door samenwerking te bevorderen tussen kleine innovatieve bedrijven en omvangrijker initiatieven in de Eemshaven en op het Chemiepark Delfzijl. Met innovatiesessies gaat de Economic Board de banden tussen ondernemers versterken.

DE ORGANISATIE ECONOMIC BOARD GRONINGEN

GROEI NAAR VOLWASSENHEID

De Economic Board is nog een jonge organisatie. In het leven geroepen in 2014 en in 2016 volop in bedrijf. Nadat de interne organisatie in 2015 is voorbereid en opgetuigd is deze het afgelopen jaar gegroeid naar volwassenheid. In de loop van 2016 zijn vier programmamanagers ingestroomd en zijn de ondersteunende werkzaamheden rondom controlling, communicatie en officemanagement verder ingevuld.

Het bestuur van het eerste uur, dat de organisatie succesvol heeft gevormd, heeft in 2016 plaatsgemaakt voor een bestuur dat sterk gericht is op uitvoering. Het oprichtingsbestuur is vervangen door de twee voormalige directieleden en één commissaris. De Economic Board heeft daarmee een efficiënte en slagvaardige leiding die past bij de uitvoeringsfase waarin de organisatie is beland. Naast de drie bestuursleden (2,4 fte) bestaat het operationele team van de Economic Board eind 2016 uit

4 programmamanagers en 3,5 fte aan ondersteunende professionals. Wanneer het nodig is, wordt op projectbasis extra capaciteit ingehuurd.

NA 2017: DE ECONOMISCHE MOTOR DRAAIT

In 2016 is de organisatie neergezet, programma's zijn bedacht en ingevuld, regelingen die ondernemers vooruit helpen zijn in het leven geroepen. Vanuit de proeftuinen

Groningen Versterken in 2017

Ondernemersklimaat

GROEIFonds: € 15 miljoen komt beschikbaar voor leningen en participaties voor minimaal 10 bedrijven. Om ideeën en plannen van ondernemers verder te helpen worden de EBG AdviesregelinG en de EBG InnovatieregelinG geïntroduceerd.

Ondernemerschap en onderwijs

Ruim 400 leerlingen in basis- en voortgezet onderwijs worden via lespakketten in aanraking gebracht met ondernemerschap, techniek en ICT.

Nieuwe bedrijven aantrekken

Ambitie is om 10 bedrijven met 120 nieuwe banen naar Noord-Groningen te halen.

Snel internet

De schop gaat de in grond om de negen Noord-Groninger gemeenten te voorzien van snel (glasvezel)internet.

worden nieuwe ideeën gelanceerd en ondernemers weten de weg naar de Economic Board te vinden. De Economic Board heeft haar naam gevestigd als organisatie die Noord-Groningen vooruit helpt.

Daarmee is een stevige basis gelegd voor verdere stimulering en vooruitgang. De Economic Board staat fier overeind. Maar het gaat niet om de organisatie zelf. Wat wel telt is dat de regio de wind in de zeilen krijgt. Daar zet

de Economic Board zich uit volle overtuiging en met een breed pallet aan instrumenten voor in, gesteund door politiek en omgeving.

Hoewel nog maar jong, heeft de Economic Board ook alweer het grootste deel van haar programmaperiode erop zitten. In het voorwoord maakt voorzitter Emme Groot duidelijk dat bij het aflopen van de periode de taak van

de Economic Board niet voltooid kan zijn. Hij pleit voor een verlenging. Want alleen dan zullen de programma's en initiatieven daadwerkelijk tot wasdom komen.

Wat er ook over de toekomst van de Economic Board besloten wordt, in 2017 staat een reeks aan maatregelen en projecten op stapel. We doen er een greep uit:

Groningen laten Groeien in 2017

BuildinG

BuildinG opent en helpt minstens 5 bouwinnovaties bij marktintroductie. Demotrajecten trekken bezoekers en minimaal 200 leerlingen naar BuildinG.

5Groningen

Nog eens 9 5G-supersnel internet pilotprojecten starten. Het 5G Living Lab op Zernike Campus opent.

Toerisme

Met de Touristic Board organiseert de Economic Board een aantal aantrekkelijke arrangementen en evenementen. Met Marketing Groningen worden promotieactiviteiten georganiseerd. We laten toeristisch Groningen beleven via virtual en augmented reality.

Agrochemie & Energie

In 2017 krijgt het innovatieplatform Agrochemie & Energie vorm. Innovatiesessies worden georganiseerd om ondernemers in de sectoren bijeen te brengen.

economic board
groningen

Zernikepark 12

9747 AN Groningen

050 - 21 116 68

info@ebgn.nl

Patrick Brouns, provincie Groningen

“Vanuit de provincie Groningen zoeken we komend jaar vooral de samenwerking om de middelen van de Economic Board, die voor een deel uit provinciale bijdragen bestaan, op een dusdanige manier in te zetten dat zij aanvullend zijn aan de economische en vooral werkgelegenheidsambities van het provinciaal beleid: Groningen@Work.”

www.economicboardgroningen.nl